

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"a) Anayasa'nın 17. ve 56. maddeleri açısından Anayasa'ya aykırılık:

Anayasa'nın "Kişinin hakları ve ödevleri"ne ayrılan ikinci bölümü, "Herkes yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir" özdeyişle başlamaktadır. Bu kuralın aslında doğa kuralı olduğu, Anayasa'da yazılı bulunması da yaşamın bu doğa kuralı içerisinde yürüyeceği söylenebilir. O halde, Anayasakoyucunun amacı doğa kuralını açıklamak olmadığını düşünerek, kuralın konulmasındaki gerçek amacın araştırılması gerekir. Danışma Meclisi'nin maddeye ilişkin gerekçesinde "bu madde ile yaşama, maddî ve manevî varlığın bütünlüğünü ve bunun geliştirilmesi hakkı korunmaktadır. Bu iki hakkın bir bütün teşkil ettiği, birbirini tamamladığı açıktır. Kanun güvencesi altında olan yaşama hakkını korumak için devlet, gerekli tedbirleri alacaktır" denilmektedir. 1961 Anayasası'nın 10. maddesinde bu durum daha açık bir ifade ile dile getirilmiş ve aynen "Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzurunu, sosyal adalet ve hukuk Devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasî, iktisadî ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar" hükmüne yer verilmişti. Şu halde 1982 Anayasası'nın 17. maddesini de, gerekçesine göre, 1961 Anayasası hükmü doğrultusunda anlamak gerekecektir. Nitekim, Anayasa'nın insan sağlığı ile ilgili 56. maddesinde de Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamakla görevli tutulmuştur. Devletin, vatandaş sağlığını koruma görevini Anayasa'nın 17. maddesi çevresinde de üstlenmiş bulunduğunu kabul etmenin önemi şuradadır: Anayasa'nın "sosyal ve ekonomik hakların sınırı" başlıklı 65. maddesine göre, "Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini... malî kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getirir" Anayasa'nın madde sıralamasına ve bölümleri arasındaki düzenlemeye bağlı kalınırsa, 506 sayılı Kanun'un ödeneği 18 aylık süre ile sınırlı tutan hükmüne de, devletin malî kaynakları yönünden savunulabilir. Ancak, Anayasa'nın 17. maddesi "Sosyal Haklar ve Ödevler" bölümünde yer almadığı için bu maddenin Devlete yüklediği sağlık hizmeti 65. maddenin öngördüğü ölçüye bağlı değildir. Öte yandan, tedavi süresinin 18 ay ile sınırlandırılmasını, Anayasa'nın 18. maddesinde yazılı temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması nedenlerinden herhangi birine dayandırmak da mümkün görülmemektedir. Gerçekten 13. maddede öngörülen "Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, Cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlâkın ve genel sağlığın korunması amaçlarından" yalnızca sonuncusu konumuzu ilgilendirebilir. Ne var ki, geçici işgöremezlik ödeneğini 18 ay sonunda kesmek sigortalıyı aç bırakmak anlamına gelir. Bu bakımdan 506 sayılı Kanun'un 37. maddesinin birinci fıkrasında yazılı sınırlandırma Anayasa'ya uygun sayılamaz.

b) Anayasa'nın 10. Maddesi Açısından Anayasa'ya Aykırılık

Sosyal Sigortalar Kurumu yanında kişinin sosyal güvenliğini sağlayan öteki kurumların başında T.C. Emekli Sandığı ve kısa adıyla BAĞ-KUR gelmektedir. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na 1425 sayılı Kanunla eklenmiş bulunan Geçici 7. madde ile ilgililere yapılacak sağlık yardımları düzenlenmiş olup tedavi süresinde hiçbir sınırlama getirilmemiştir. Bunun gibi 1479 sayılı BAĞ-KUR Kanunu'na 5.11.1985 günlü, 3235 sayılı Kanunla eklenen 14. Ek maddede sağlık yardımlarının süresi bakımından yalnızca yataklı tedavide 6 aylık bir sınır öngörülmüş, bunun dışındaki tedavilerde hiçbir sınır getirilmemiştir.

Esas Sayısı : 1998/35

Karar Sayısı : 1998/70

Anılan hükümler gözönünde tutulunca, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 37. maddesindeki 18 aylık sınırlamayla, sosyal güvenlik kurumları ve giderek onların iştirakçi ve sigortalıları arasında bir eşitsizlik yaratılmakta ve dolayısıyla anılan hüküm Anayasa'nın 10. maddesine açıkça aykırılık oluşturmaktadır.""